

Raikküla

Valla Leht

Nr 100

September 2014

Ilmub valla lehe sajas number

Head lugejad, praegu hoiate käes Raikküla vallalehe sajandat numbrit. Vanadest lehtedest väljavõtteid tuues teeme seekord tagasivaate lähiminekule alates 1996. aastast. See annab ühe vaate kodukandile eelkõige omavalitsuse elu kaudu. Aga nagu veepiis peegeldub meri, tuleb siit välja ka Eesti elus neil aegadel toimunu.

Raikküla Valla Lehe esimene number ilmus 27. detsembril 1996 ja sisu täitis ühe A4 lehe mõlemat poolt. Aastat kokku võtvas kirjutises märkis

toonane vallavanem Jaak Pregel, et vastne leht on vallarahvale omavalitsuse- poolne jõuluüllatus. „Teie käes on väike algus valla teabelehest, kus saab teada anda teie ja meie soovid, tegemised ning võimalused valla elu kõigile meelepärasemaks muuta. Valla leht on avatud kõigile valla elanikele. Tehkem ettepanekuid, arutame, vaidleme, kui vaja.“

Nende aastate jooksul on ilmunud kaks värvilist numbrit, see on kolmas.
Järg lk 2

Kooliaasta on jagatud kolmeks trimestriks

1. september tõi taas kokku Kabala lasteaia-põhikooli pere. Kooliteed alustas 10 esimese klassi õpilast, nende õpetaja on Anu Vendelin. Koolis õpib sel õppeaastal 58 õpilast ja lasteaia on 41 last.

Suurim muudatus alanud õppeaastal on hindamise korralduses. Kui varem pandi õppeainetes välja kokkuvõtvad veerandihinded, siis alates sellest õppeaastast on kokkuvõtvad trimestrihinded. Õppeaasta on jagatud kolmeks: sügistrimester (1. september – 23. november 2014), talvetrimster (24. november 2014 – 1. märts 2015) ja kevadtrimster (2. märts – 3. juuni 2015).

Meie selle aasta tegemisi läbiv mõte on sõbralikult toimiv koostöö. Eks ole ju kõikide asjadega nii, et kui su ümber on lahedad ja toetavad kaaslased, siis õnnestub õppimine ja tegutsimine palju paremini.

Nii rõõmsalt alustasid kooliaega (vasakult) Lisette Toomla, Eliis Maltsar, Stella-Maria Seervald, Eva Liina Aaso. Seisavad Markus Sillavere, Mart Väljaots, Kristjan Laidoner, Tarmo Kivilo, Oskar Laane ja Markus Grichin. Klassiõpetaja on Anu Vendelin.
Foto: Kati Kalda

Keskendume looduse uurimisele ja seda nii kodupaigas kui ka kaugemal. Õpetaja Ülli Toomemäe on loodusringi tegemised sidunud kogu kooli tegevustega ja nii on meil sel õppeaastal kavas looduse teemade sisukamaks käsitlemiseks õppekäigud Kohtla kaevandusmuuseumisse sügi-

sel ja Matsalu rahvusparki kevadel. Õppekäikudel õpivad õpilased klassiruumist väljas, vahetus keskkonnas ja tegutsedes. Looduse uurimiseks vajalik õppevahendite kogu täieneb Vernier veekvaliteedi uurimise vahenditega, mille abil on planeeritud kohaliku jõe (Vigala jõgi) vee seisundi

uurimine erinevatel aastaajadel. Lisaks võimaldab õppevahend läbi viia erinevaid katseid ja uurimusi bioloogias, füüsikas, keemias ja loodusõpetuses.

Oleme terved ja liigume. Juba 12. septembril lööme kaasa igastügisel tervisepäeval „Reipalt koolipinki“. Sel aastal on kavas meeskondlikud kergejõustikumängud. Ja peagi on käes 29. september, mil toimub meie traditsiooniline kooli sünnipäevajooks Kabala Kablutamine. Kablutamisele on oodatud kõik, kellele meeldib liikuda.

Kutsun siinkohal sünnipäevanädalal 29. septembrist 3. oktoobrini kooli vilistlasi ja lapsevanemaid tunde läbi viima. Iga ettepanek on oodatud! Muudame koos sünnipäevanädala põnevaks!

Soovin kõigile alanud õppeaastaks rõõmsat meelt ja toremaid tegemisi!

Kabala lasteaia-põhikooli direktor Jaanika Voomets

Valla leht peegeldab kohalikku elu

1996

Esimeses numbris algas valla-sekretär Ülle Sale analüüs valla rahvastikust.

1.01.1996 elas Raikküla vallas 1927 inimest, elanike keskmine vanus oli 35 aastat. Põllumajandustöötajate osakaal on vähenenud 78-lt 43-le protsendile. „Kuigi maaelu ja maatöö ei ole väärtustatud ja maaelanikud ei ole kindlust homse päeva ees, on hakkajad inimesed endale just koduvallas rakenduse leidnud. Väljaspool käib töö vaid 6 §. Oluliselt on suurenenud õpetajate arv, sest 1990. ja 1992 on avatud kaks kooli,“ kirjutab autor. 1.08.2014 seisuga on Raikküla valla elanike registris 1570 inimest, neist 783 meest ja 787 naist.

Esimestes numbrites on peamiselt ülevaatlilikud kirjutised ametnike töövaldkondadest, avaldatakse määrusi, hakatakse tutvustama valla asutusi. Pea igas numbris kirjutab midagi vallaarst Aili Laasner.

1997

Muudeti valla asustusjao-tust ning taastati Nõmmküla ja Pühatu nimi. Vallas on nüüd 22 küla.

19. oktoobril 1997 peeti pidulik tseremoonia Kabala mõisahoonel ees, kuhu valla-valitsus 6. oktoobril üle kolis. Samuti tõmmati esmakordselt masti valla lipp ja vald sai oma vapi.

1998

Detsembrinumber on aasta-lõppu tähistavalt rohelises trüki. Avaldatakse tunnustust neljale inimesele, kes on ehitanud ja saanud kasutusloa oma uutele hoonetele. Aasta jooksul on välja antud vaid neli ehitusluba.

Tutvustatakse ametnike kohustusi, vallavanem Jaak Pregel on lisanud neile omapoolseid kommentaare. Näiteks: „Valla peamaakorraldaja (Rein Tõntsohn – toim), kel on jätkunud rahulikkude meelt ja järjekindlust oma teadmisi täiendada, on 1998. aasta töötulemuste alusel minu arvates teeninud ära ka suurepärase lepitaja tiitli.“

1999

18.01.1999 kuulutati Lipa põhikoolis välja Raikküla vallast võrsunud teoloogi, filosoofi, filoloogi ja kirjaniku juubeliaasta Uku Masing 90.

Detsembrinumbri vahel on küsimustik, milles uuritakse vallaelanike arvamusi seoses üldplaneeringu koostamisega.

2000

Augustinumbris on esiküljel suur pealkiri „Kas Raikküla vald peab olema või kaduma?“. Juttu on vabariigi valitsuse kavandatud haldusreformist, mille järgi peaks Eestisse jääma 110 valda. Nagu näete, on see „habemega“ teema, mis siiaaani aeg-ajalt üles kerkib. Maavalitsus on ühe variandina teinud ettepaneku Raikküla valla jaga-

Küsimus, mis aeg-ajalt üles kerkib.

mise kolme naabervalla vahel (Rapla, Järvakandi, Märjamaa). Omavalitsus küsis kohalike elanike arvamust. 80% vastajaid toetas Raikküla valla säilimist.

2001

Aprillis õnnitletakse valda kümnenda aastapäeva puhul ja sõna saavad nende aastate jooksul valda juhtinud Laine Arro, Jaan Truuts ja Jaak Pregel.

2002

Alates veebruarist 2002 (leht nr 19) toimetab infolehte Märjamaal elav ajakirjanik Reet Saar. Lehte hakatakse trükkima Pärnu trükikojas Hansaprint.

Volikogu komisjonide liikmete valimisel mindi esmalt tülili. 30. oktoobril 2002 sõlmiti koalitsioonileping Res Publica ja Isamaaliidu vahel.

2003

Maikuu number annab teada, et on taastatud Jüriööjooksu tava ja Jalase küla sai oma arengukava.

Oktoobrinumbris on kirjas volikogu hariduskomisjoni ettepanek liita Raikküla ja Järvakandi põhikool üheks asutuseks. Detsembrinumber teatab, et volikogus algas haridusvõrgu korras-tamise arutelu ametlikult.

2004

Veebruaris kirjutatakse publikurohkest koolivõrgu arutelust ja ilmub koolivõrgu analüüs. Järgmisel istungil tegi volikogu ootamatu otsuse: säilitada oma koolid ja teha ettepanek ühineda Rapla vallaga. Mitmel volikogu istungil jätkus ühinemisteema, ilma oluliselt edasi jõudmata.

Septembris tähistati Lipa koolimajas Uku Masingu 95. sünniaastapäeva.

Vallamaja kabineti remondi käigus tuli seinast välja 1948. aastal toonase õpetaja Rurik Mikelsaare kirjutatud läkitus. Vastavalt kirjutaja soovile lisati sellele uued, hetkeolukorda kajastavad materjalid järgmiste leidjate jaoks.

Raikküla põhikooli hoone 95. aastapäeva tähistamiseks peeti koolimajas kodulookonverents.

2005

Kultuuritöötajatena asusid ametisse Andres Lepik ja Ene Kangur. Esimene oli tööil vaid mõned kuud.

Loeme, et koolivõrgu korras-tamise teemat on käsitatud alates 2000. aastast. 2005. a veebruaris otsustas volikogu muuta 1. septembrist 2005 Raikküla ja Järvakandi põhikooli mõlemad kuueklassiliseks laste-aiaks-alkkooliks.

Sportlikud tervitused uueks treeninghooajaks

On alanud treeningaegade registreerimine Kabala spordimaja kasutamiseks.

Sulgpallurid, saalihokimängijad ja noortekeskus on oma taotlused juba esitanud. Korralikult planeerides annab veel aegu treeningplaani sättida.

Jätakuvalt on võimalik tervisekaardi esitamisel teisipäeviti spordimaja tasuta kasutada. Pikendamine seda aega ühe tunni võrra - 2,5 tunnini.

Ootame teid spordimajja alates kella 16st.

Tervisekaardiga ujumine algab taas oktoobris - üks kord kuus Märjamaa ujulas tasuta.

Oktoobrisse plaanime sulgpallikoolituse, sinna on oodatud eelkõige need, kes soovivad

selle spordiala harrastamisega alustada. Täpsem info ilmub õige pea Kabala spordimaja kodulehel. Üritame leida ka teisi põnevaid treeninguid.

Lähimad sportlikud sündmused meie vallas on 20. septembril motosportdivõistlus "Külamehe sprint" Purkus ja Kabala Kablutamine 29. septembril Kabalas.

Spordimajja on võimalik treeninguid ja ka muid kogunemisi (sportlikud sünnipäevad vmt) kirja panna seitsmeks päevaks nädalas. Vajadusel aitame ürituse planeerimisega. Võta ühendust!

Spordimaja juhataja Tarmo Rahuoja

2005. a valimiste järel sai vallavanemaks Jaan Truuts. Koalitsioonileppe sõlmisid Rahvaliidu ja Isamaaliidu esindajad.

2006

6.01.2006 meenutati Kabala mõisas kodulookonverentsil kolhoosi Uus Elu ja tähistati selle esimehe Harald Olbri 100. sünniaastapäeva.

20. aprillil 2006 lõigati läbi Kabala spordimaja lint. See on esimene iseseisvusaegne suurehitis vallas, millele pandi nurgakivi 2002. aastal.

Augustis 2006 tähistati Lipa koolimajas siitkandist pärit kirjaniku Enn Vetemaa 70. sünnipäeva sisuka konverentsiga

2007

Ain Pildre astus maikuus volikogu esimehe kohalt tagasi tervise tõttu. Volikogu juhiks valiti Raul Aalde.

Eakate klubi Sügislill sai 20aastaseks. Esimene kokkusaamine oli 28. jaanuaril 1987.

Kõrvetaguse külas avas OÜ Eesti parkal oma tootmishoone. Siia toodi parkida ka Tallinna loomaaias hinge heitnud jääkaru Franz'i nahk.

7. detsembril 2007 avati Kabala kooli juures mälestuskivi hariduselu andmise 225. aastapäeva puhul Kabalas. Koolis

peeti Eesti muusikaelu ühe alusepanija August Topmanni 125. sünniaastapäeva konverents.

2008

Kunagise kolhoosi Uus Elu 60. aastapäeva tähistamiseks tuldi 12. aprillil kokku Kabala koolimajas, mis oli Lenini-nimelise kolhoosi viimane suurehitis. Nüüd kogunesid siia kodulookonverentsile inimesed, kelle elu ja töö oli aastaid seotud selle kolhoosiga.

18. aprillil avas ukseid Raikküla valla avatud noortekeskus.

Juunis pidas volikogu väljasõiduistung Lipametsa külas ja nõustus pärast tulist arutelu kaevandamisloa andmisega.

Detsembris avati Tamme külas keskkonnajaam.

2009

Volikogu otsusega liidetakse 1. septembrist 2009 valla kolm kooli üheks lasteaikspõhikooliks, kus on kolm kooliastet ja neli lasteaia liitühikut (2 Kabalas, 1 Lipal ja 1 Purkus), kuid Lipal ja Purkus I–VI klassi enam ei avata.

Juunis tähistas Raikküla lasteaed-algkool oma 160. aastapäeva ja kohaliku hariduselu 222. aastapäeva kurva alatooniga, sest kevadel lõpetas viimane lend õpilasi. Valla eelarves on suur miinus ja poole

aasta pealt hakatakse tegutsema kokkuhoiukursil.

2010

Uku Masing 100 mälestusaasta lõpetuseks avati Masingu tuba ja seal tema büst

Purkus loodi MTÜ Purculi, kellega vallavalitsus sõlmis kultuurielu korraldamiseks halduslepingu.

2011

Juunikuu istungil kinnitas volikogu finantsplaani ja tegevuskava. See on aluseks riigilt rahaabi saamisel.

Kõrvetaguse külas moodustati valla esimene naabrivalve sektor.

2012

Kabala koolile ehitatakse uut katust, tööd on võtnud kavandatust rohkem aega.

Kabala spordimaja võttis projektiraha toel kasutusele valla tervisekaardi, millega sai kasutada oma spordimaja, Märjamaa ujulat ja Sadolini spordihoone jõusaali.

2013

Raikküla kultuurikeskuses peeti vabariigi aastapäeva eel viimane suurem pidu, sest vallavalitsus loobus majanduslikel põhjustel ruumide kasutamisest.

Valla teed ja külad said Leaderi toel viidad.

18. septembril 2013 lõppes kaks aastat kestnud saneerimine, hakkama saadi kiiremini kui esialgu ette nähtud neli aastat.

18. septembril pidas volikogu väljasõiduistung Lipal, kus tutvustati Rail Balticu trassialternatiive. Ees on avalikud arutelud.

Pärast kohalikke valimisi alustas volikogu uus koosseis, milles on üheksa liiget varasema 11 asemel. Vallavanemaks valitud Anne Leht soovib rohkem esile tuua valla sädemehi. Selle kinnituseks on, et 2014. aastast on igas valla lehes ühest tegusast inimesest persoonilugu.

Detsembrinumbris kirjutas volikogu esimees Anne Kalf, et valla maine on vallakodanike endi kätes. Ta pöördub elanike poole palvega kujundada valla positiivset mainet, olla volikogu liikmetele heatahlikeks suunajateks ja ettepanekute tegijateks. Sellega oleme esimese numbriga koostöösoovi juures tagasi.

2014

hakati valla lehte trükkima Saku trükikojas Rebellis. Sajanda numbril puhul on leht osaliselt värviline.

Väljavõtteid tegi Reet Saar

Purkus oli sisukas jaaniõhtu

Jaanipäevale eelnev nädal oli traditsiooniliselt vihmane ja külm ning seetõttu korraldajate südamed muret täis. Purkus tehti jaanituld 21. juunil ja vähemalt sel õhtul vihma ei sadanud.

Koolimaja esisel külaplatstil süüdatud suur puudehunnik, andis suhteliselt jahedapoolsel õhtul-ööl sooja. Külma sai peletada ka sooja kohviga.

Laste jaoks oli kohal Piilupardi mängutuba. Vanemad võisid rahulikud olla, teades, kus nende lapsed on. Mängutoa meeskond korraldas väiksematele lastele huvitavaid mänge.

On tavaks saanud, et sel päeval saavad lapsed hobustega ratsutada. Tänavu olid hobumammadel kaasas ka varsad.

Vaprad hobusehakatised tegid kõik sõiduringid emade kõrval kaasa, justkui nende külge kleebitud. Küll olid nad armsad ja pehmed! Ohutuse pärast neid katsuda ja kallistada siiski ei tohtinud.

Silmailu pakkus Raikküla naisrahvatantsurühm, kes esitas meile tantsupeoks õpitud tantsu. Nii oli justkui tantsupidugi meie õuele tulnud.

Mänge aitas korraldada noortekeskuse juhataja Helen Hints. Palju elevust tekitas topsijalgpall, kus võistlejad pidid palli vastase väravasse saama, endal mõlema silme ette seotud ärälõigatud põhjaga plasttopi. Võisteldi veel saapa viskamises, siiamipüksijooksus, korv-

palli vabaviseses ja kõieveos. Toimus ka aaretejaht Purku küla territooriumil.

Huvitav oli teatevõistlus, kus võistleja pidi kohvitäie riideid selga panema, jooksma umbes 50 meetrit, riidest lahti võtma, asjad kohvrisesse panema

ja kogu krempli üle andma järgmisele võistlejale. Seda oli väga naljakas vaadata.

Toimus ka õnneloos, kus iga loos võitis. Tantsuks mängis Urmas Soosalu Harjumaalt.

Ingrit Karp

Kabala segakoor on koduvalla tugev esindaja

Kabala segakoor on tuntu- maid Raikküla valla esinda- jaid ja osales sel aastal suurel laulupeol nii valikooride hulgas kui üldlaulupäeval. Oktoobri algusest hakkab koor jälle harjutama. Saame lähemalt tutvavaks dirigent Marike Uusjärvega.

Aasta oli siis 1982, kui Pärnu-Jaagupis kultuuritööl olnud Marike Uusjärv otsis töö- ja elukohta Raplale kui kodukan- dile lähemal. Leiduski võimalus jätkata Lenini-nimelises kolhoosis. Jaanipäeval käis ta tundmatuna kohalikku rahvast piidlemas ja leidis, et siia tasub tulla küll. Tugevaks plussiks sai väikese lapse emale korter, kus oli vesi sees, mis sest et vaid külm vesi.

Kohe algas tavapärase kultuuritöötaja orav-rattas- rabelemine, mis tähendas rin- gide juhendamist ja mitmete sündmuste korraldamist. Sel- lele lisaks käis ta hiljem ka Kuusiku lasteaias muusikaõpe- tajaks. Kui külasse hakati ehi- tama uut koolimaja, oli selge, et Marikesest saab siin muu- sikaõpetaja. Muusikaklassi lasi ta oma soovi järgi ehitada – astmetega. Soojalt meenutas naine seda, kuidas ehitaja Eino Kose oli paar koolimajade näi- det välja valinud ja neid käidi koos Urmas Tulviku ja kolhoosi esimehega üle vaatamas. Ka- bala koolihoone valmis Jäne- da järgi. Tore kokkusattumus on, et nii Kabala kool kui Vesiroosi Gümnaasium, kus Marike nüüd õppealajuhatajana töötab, on ehitatud sama arhitekti (Maarja Nummert) projekti järgi.

Õppealajuhatajal on kooli- aasta alguse eel eriti kiired päevad, et tunniplaan ja kõik muu vajalik klappima saada. Õpetajana annab ta 11. klassi- le karjääriõpetust ja 6. klassi- le inimeseõpetuse suhtlemistun- de. Vesiroosi kool on 2005. aastast karjääriõppe pilootkool. Marike käib kooli karjääriõppe teemal teisi kolleege koolita-

mas, on olnud mentoriks koo- lide karjäärikoordinaatoritele ja aidanud õppematerjale välja töötada. Tema tööd on tunnus- tatud haridusministri tänukir- jaga.

Marike on ise ka eluaegne õppija. Esimese eriala andis Viljandi kultuurikool, järgnes koorijuhtimine pedagoogilises instituudis (see jäi küll lõpeta- mata), siis lõpetas ta Tartu Üli- koolis kasvatusteaduste eriala ja sellele lisaks veel teisegi magistritasemel õppe koolikor- ralduses.

Vaim puhkab maalides

„Mulle on õppimine alati meel- dinud. Kui ma enam tasemeha- riduses ei õpi – pärast viimast eksamit ütlesin, et seda ma mingil juhul enam teha ei taha –, siis võtan midagi muud ette. Sel talvel hakkasin oma lõbuks maalima. Läksin kursusele, et vaimu puhata,“ jutustas selle loo peategelane oma uuest har- rastusest. Valla vabaajakeskuses käivad maalimas üksikud huvi- lised, mitmel korral on ta olnud õpetajaga kahekesi, nii et see on peaaegu nagu eraõpe.

Marike võttis maalimist kui ambitsioonitut ettevõtmist, kus ta ennekõike naudib prot- sessi, aga kõrvaltvaataja võib kinnitada, et tulemus on kena. Valminud on mitmed lillema- lid ja pärast Austraalias-käiku ka aborigeenide kunsti mõju- tustega töö. Veel meeldib Mari- kesele koos abikaasa Pauliga aias askeldada, Rõõmu maja pilkupüüdev aed on selle kinni- tuseks. Eriti meeldib talle roose kasvatada. Koos Pauliga reisi- vad nad palju ja tema toetus on naisele igas valdkonnas tähtis.

Segakoor kutsub laulma

Oktoobrikuu esimesel kolma- päeval alustab oma 24. hooaega Kabala segakoor, mida Mari- ke on algusest peale juhtinud. Nüüd on abidirigendiks ka Anu Siniroht.

„Kunagisest mees- ja nais- ansamblist sai segansambel,

Kabala segakoor kinkis mõne aasta eest dirigent Marike Uusjärvele sünnipäevaks tema portree. Ülejäänud on maalikursusel valminud Marikese tööd.

Foto: Reet Saar

millest märkamatult kasvaski välja tänane Kabala segakoor,“ meenutas dirigent kujunemise- lugu. Nende aastate jooksul on koor olnud suur, kuid on olnud ka vaid kümnekond liiget, nii et dirigent mõtles juba lõpeta- misele, sest kooride repertuaari on nii väikese koosseisuga raske laulda. Praegu on segakooris 21 liiget.

„Ootame oma sekka uusi lauljaid. Tulge julgesti ka siis, kui kõhklete, et pole juba aastaid laulnud, küll me teie häaled helisema saame,“ julgustab diri- gent kõhklejaid.

See hooaeg on vaheaasta suuremate sündmuste vahel, mis annab koorijuhile suure- ma vabaduse valida laule oma äranägemisel: „Väga kindlaid plaane veel ei ole, aga tahaks natuke rõõmsamat hooaega.“ Äsjase laulupeo kavast jäävad kindlasti mõned laulud koori repertuaari. Samuti meeldib laulda vaimulikku muusikat. Tavapäraselt valmistatakse ette jõulukava. Kabala segakoor on käinud viiel üldlaulupeol, mitu korda vaimulikel laulu- päevadel ja segakooride liidu korraldatud advendilaulmistel, samuti kõikidel segakooride laulupäevadel. Esinetud on mitmetes kirikutes. Igal suvel teeb koor reisi koos peredega

kusagil Eestis ja selle juurde kuulub alati laulmine.

Koorilaul on tervendava toimega

Lõppenud laulupeo repertuaari raskuse üle oli meedias palju kurtmist. „See oli raske, aga ei midagi üle mõistuse käivat,“ arutles Marike. Koor alustas õppimist niipea, kui noodid kät- te saadi. Õpiti selgeks ka valik- kooride repertuaar, mis kanti ette peo esimesel õhtul.

„Meie liikmete hulgas on palju neid, kes laulavad kooris algusest alates. Nad oskavad üksteist kuulata ja ilusa kõla saavutamiseks ei pea ränka vae- va nägema, lauljad ise tajuvad seda. Meie koori tase on päris hea ja lauljad on tublid,“ tun- nustas dirigent.

Marikesel on kahju, et Raik- küla vallast pääses seekord suu- rele peole vaid segakoor. Valla esindus võiks rongkäigus palju pikem olla. „Kui kogunesime pärast kontserti peoplatsil oma pesapaika ja jagasime emotsioone, siis olime laulukaare all kogetust pisarateni liigutatud. Koorilaul, kui inimesed teevad seda hingega, on minu jaoks tervendava toimega. Kui laulu- peol inimene saab selle elamuse kätte, siis see käib tema süda- mest läbi,“ rääkis Marike.

Vabaajakeskus tutvustab hooaja alguse tegevusi

Kui suvekuudel sai nautida kultuurielamusi oma vallast väljaspool, siis nüüd on kätte jõudnud see aeg, mil kohalik kultuurielu hakkab taas tuure koguma.

Mis uuel hooajal Raikküla Valla Vabaajakeskuses juba toimunud ja lähiajal teoksil?

20. augustil, taasiseseisvumispäeval olid keskusesse kogunenud käsitöötajad, kes lektor Liis Luhamaa juhtimisel õppisid, kuidas värvida villast lõnga kodumaiste taimede ja värvi- ehk košenilltäidega.

26. augustil olid kogunenud vabaajakeskusesse Raplamaa naisettevõtjad, kes kohtusid täispäeva koolituspäeva raames Andrus Kahniga, kellest tänaseks on saanud Buddha munk Thitañño. Otsiti vastust küsimustele, mis on elu, mis on elu mõte, kes ma olen, mis on minu elu eesmärk.

Septembris on rikas erinevate ettevõtmiste poolest. 20. septembril on meistrite aasta raames teine vitraažikoolitus, mille korraldajaks on Hele-Mai Truuts. Temalt saab täpsemat infot telefonil 5115390. Koolitajaks on Tarvo Mett.

23. septembril toimub täiskasvanud õppija nädala raames tasuta koolitus teemal "Õige aeg on õppida rahatarkust". Koolituse eesmärgiks on anda teadmisi ja oskusi sellest, kui-

das rahaasju planeerida, kuidas raha säästa, kuidas investeerida, kuidas planeerida pere eelarvet, antakse ülevaade rahaasjade korraldamise põhitõdedest. Koolitajaks on Triin Messimas Pangaliidust.

27. septembril on taas saal teatrietenduse päralt. Siis on lustlik etendus "Maailma lõpp", kus osatäitjateks on meie valla inimestele tuntud Andres Lepik, kes oli mõnda aega valla kultuurijuht ja Paka mäel etenduse „Libahunt” lavastaja. Tema lavapartneriks on Andres Tabun.

Vene menukirjaniku Jevgeeni Grisškovetši ja USA menukirjaniku Jack Londoni ainetel põhinev lustlik komöödia "Maailma lõpp" pajatab kahe rännumehe läbielamistest ja reisidest Euroopas, Venemaal ja USA-s. Igas paigas on ränduritel rõõmsamaid või kurvamaid seiklusi ja sekeldusi. Kus, kuidas ja millega kogu ekskursus lõpeb, selgub etenduse lõpus.

Aeg on hakata pileteid broneerima ja välja ostma, et kindlustada näitlejatele rahvast täis saal.

Taas alustab tegevust maali-stuudio "Õdusad õhtupoolikud õlivärvidega" mida juhendab Inga Sule. Kellel on huvi maalimise vastu, olete oodatud.

Teda ennast puudutasid rohkem vanad koorilaulud ehk esimese päeva kava. „Laul „Puudutus“ hakkas minu jaoks erilisel kõlala siis ja sai sügavama tähenduse, kui koorid hakkasid seda uuesti laulma laululavalt alla tulles. Kui enne seekordset pidu mõtlesin, et ehk on see minu viimane pidu dirigendina, siis nüüd on tahtmine edasi töötada.“

Kooriproovi sõidetakse Pärnust, Harjumaalt, Kehtnast, Raplast, oma valla eri kantidest. Siin laulab abielupaare, mõnel on juba lapsed laulma tulnud. Niisama ei puuduta ja proovis tehakse tööd. Selle kõrval on

oma vaimukas siseelu stiilipidude, mängude, viktoriinide ja muu huvitavaga. Mehed armastavad vahel teha lauludele uusi, vimkaga sõnu, nii et on oht, et valed sõnad võivad sisse lipsata ka päris esinemise ajal.

Koori mahukas kroonika on Marikesel korralikult mappidesse-albumitesse koondatud.

Kabala segakoor on Raikküla valla tugev kaubamärk. Koori baasil on moodustatud MTÜ Tammekoor. See viitabki Tamme küla koorile, aga selle nime alt korraldatakse praegu külaelu ettevõtmisi.

Marike Uusjärv leiab, et Kabala on elamiseks tore koht:

Alates oktoobrist hakkavad tegutsema ringid: Kabala segakoor Marike Uusjärve ja Anu Sinirohu eestvedamisel, käsitööring Lipal Katrin Grichini ja Kabalas Marge Oruvali eestvedamisel.

Oktoobris tähistame valla lipupäeva, kus tunnustatakse valla kõige nooremaid elanikke.

Kavandamisel on veel mitmeid kohtumisõhtuid, salongikontserte, koolitusi, väljasõite teatritesse ja muudki.

Novembri-detsembri tegevustest juba täpsemalt järgmises lehenumbri.

Aga selleks, et te millestki ilma ei jääks, palun jälgige infot valla kodulehe kultuurikalendrist www.raikkyla.ee.

Erinevaid kultuurielamusi pakuvad veel MTÜ Purculi,

TIFFANY TEHNIKA KOOLITUS JA ÕPITUBA

(järg kevadisele koolitusele)
Tarvo Aro Meti juhendamisel
20. septembril kell 10.00
Lipal Vabaajakeskuses

MTÜ Raikküla Kultuurikeskus, MTÜ Kappeli Külad, Raikküla Avatud Noortekeskus, Kabala Spordimaja ja raamatukogud. Loodan, et igale vallakodanikule jätkub meelepärasest tegevust.

Kauneid kultuurielamusi ja aktiivset osalemist uuel hooajal.

Valla vabaajakeskuse
juhataja Anne Kalf

RAPLA KIRIKUS

Jumalateenistused
pühapäeviti kell 12

Pühapäeval,
14. septembril
vanavanemate päeva
perejumalateenistus,
kuhu ootame
vanavanemaid koos
lastelastega.

Samal päeval alustab nii
koguduse pühapäevakool
kui ka sügis-talvine
leerikool
Samaaria kojas
Valli külas

Jumalateenistused iga
kuu teisel pühapäeval
kell 15

Reet Saar

Noortekeskusel oli tegus suvi

Suvi on möödas. Seda jäävad meenutama sellesuvised seiklused.

17. juunil oli meil paljude emotsioonidega „Seikluspäev“ Lipa külaplatsil. Päeva vürtsitas ilm oma mitsekesisuses: sadas vihma ja lörtsi, paistis päike ja müristas äike. Seikluspäev andis võimaluse lasta vibu, turnida mini-seiklusrajal. Meeskonnamängudes sai panna proovile suhtlemise ja ühte-

Noorte suvekoolis osalenud Manuel Kurtz, Gert Lõhmus ja Kerli Tammeväli. Fotod erakogust

Üleelamiskursusel valmistatud eine.

Alates 1. septembrist on noortekeskusel uued lahtiolekuajad

Esmaspäev: Purku 16–20
Teisipäev: Kabala 17–20
Kolmapäev: Raikküla 14–20
Neljapäev: Purku 16–20
Reede: Kabala Spordimaja 17–20 (bussiring)

Buss väljub reedeti:
17.00 Raikkülast
17.10 Purkust
Tagasi: 20.00 Kabalast

hoidmise. Hoolimata külmast ja märjast olekust oli meil igati tore päev.

18. juulil käisime parvematkal. Ilm oli seekord meie poolt. Sai ujuda, saunatada, sõita vesijalgrattaga ja kanuu-dega.

12. augustil toimus juba kaheksandat korda rahvusvaheline noortepäev, mida tänava tähistati Jõhvis. Sellele eelnes kahepäevane noorte

suvekool. Suvekooli eesmärk on viia kokku Eesti erinevate paikade noori ning teha koos midagi põnevat, huvitavat ja harivat. Alati on seal palju erinevaid töötubasid, kus saab proovida seda, mida enne ei ole teinud.

25. ja 26. augusti veetsime Purku metsade vahel ja püüdsime ilma trotsides üle elada ühe öö metsas. Vihma saatel valmistasime endale varjualuse,

korjasime teematerjali, valmistasime puust lusika, et siis oma lõkkerooga süüa.

Seikluspäev, parvematk ja üleelamiskursus said rahastust Rapla maavalitsuse ANK konkursilt, kuhu aitasid projekti kirjutada Kerli Tammeväli, Annemari Laane ja Gerli Valgre.

Valla noortekeskuse juhataja Helen Hints

Sügis võtab suvelt teatepulga üle

Suvekuumus ja suvesündmused on seljataha jäänud. Selle suve kõige eredam sündmus oli kindlasti XXVI laulu- ja XIX tantsupidu „Aja puudutus. Puudutuse aeg“.

Raikküla valda esindas Kabala segakoor, mille koosseisus õnnestus ka minul osaleda laulupeol. Oli uhke tunne olla proovides, kogeda ettevalmistusprotsessi omal nahal ja üllast tunnet laulukaare all lauldes. See oli suurepärase nädalalõpp, mis andis pikaks ajaks ühtekuuluvustunnet oma rahavaga!

Mõtleme, mis on see, mis meid elus päris päriselt puudutab. Oleme otsinud oma ilmapuu juuri ning rahvana ühes hinganud. On aeg märgata oma kaasteelisi ja leida üles see, mis on tõesti oluline ja kallis. See pidu puudutas ini-

meste hingi üle Eestimaa. See, mis on südames sügaval, selle ei ole hinda, selle üle ei kaubelda.

Augustikuu alguses sõitsime läbi kõik valla külad ja külastasime paljusid koduaedu. Nägime paljusid koduümbrusi, mis on hoole ja armastusega rajatud ja hooldatud. Vaatamata põuale oli kõikjal veel piisavalt palju õiteilu. Kokkuvõtteid koduaedade külastustest teeme oktoobris Raikküla valla lipupäeval.

Minu jaoks on sügise alguse märk 1. september – teadmispäev. Nii armas on see õhin kodus, kui laps valmistub kooliks juba mitu nädalat varem ja ei ole olulisemat teemat kui uus kooliaasta. Siis saabub

kaua oodatud päev. Olen Kabala koolis õppeaasta alguse aktustel lapsevanemana osalenud igal aastal alates 1991. aastast.

Kooli sisenedes haarab kaasa rõõmus elevus. Nii lapsed kui õpetajad on puhanud ja rõõmsad taaskohtumise üle. Esimest korda alustavad Kabala Lasteaias-Põhikoolis sel õppeaastal kooliteed 10 õpilast. Kooli asub juhtima ka uus koolijuht.

Kooli direktori konkursi lõppes 1. juulil 2014. Konkursile saabusid viie kandidaadi taotlused. Vestlusvoorus osales kolm kandidaati. Komisjon koosseisus vallasekretär Ülle Sale, sotsiaalnõunik Maiu Kalmus, kooli hoolekogu esimees Urmas Uustallo, kooli esindaja õpetaja Salle Nurmeta ja vallavanem kuulasid ära kooli direktoriks kandideerijad.

Vestluste ja dokumentide põhjal tegi komisjon otsuse, et Kabala Lasteaias-Põhikooli direktori ametikohale sobib suurepäraselt meie kooli õpetaja ja õppealajuhataja Jaanika Voomets. Soovime talle siinkohal veelkord indu ja jõudu.

See oli väikene kokkuvõtte suvel tehtust.

Ootame jätkuvalt avaldusi erateede lumest puhastamiseks talvel ja ettepanekuid sügise talvise hooaja sisustamiseks. Andke oma tegevustest ja soovidest teada. Meie kodulehel on ürituste kava. Pange oma tegevused kalendrisse, siis on kõigil hea planeerida uusi üritusi ja oma osalemist erinevates tegevustes.

Soovin kõigile tervist ja tegusat sügist!

Vallavanem Anne Leht

Õendusabi osutamine alates 1. juulist 2014

Käesoleva aasta kevadel viis haigekassa läbi lepingupartnerite valiku õendusabis (varasema nimetusega hooldusravi).

Juuni alguses kinnitas haigekassa juhatus koduõendusteenukse (sh vähihaigete kodune toetusravi) ning statsionaarse õendusabi lepingupartnerite valiku tulemused. Uus valikupartnerite lepinguperiood algas 1. juulist 2014.

Haigekassa tellib õendusabi teenuseid nagu varasemaltki haiglavõrgu arengukava haiglatelt ning valikupartneritelt.

Nende valikupartneritega, kellega õendusabi leping lõpetab, sõlmitakse vajadusel lepingupikendus. Lepingupikendusega tagatakse seisuga 30.06.2014 ravijärjekorras või ravil olevatele patsientidele õendusteenukse jätkamine senise teenuse osutaja juures vajadusel kuni selle aasta lõpuni. Seega ei pea ükski kindlustatu muretsema, et vajalik ravi jääb konkursil mittevalituks osutunud teenuseosutaja juures pooleli või ei toimu kokkulepitud ajal.

Edaspidi on perearstidel ja kindlustatul võimalik leida teenuseosutaja haigekassa lepingupartnerite seast (nii haiglavõrgu arengukava haiglad kui valikupartnerid). Nii koduõendusteenukse kui statsionaarse õendusabiteenukse saamiseks peab olema perearsti või muu eriarsti suunamine.

Ära enam nii tee

Raikküla vallas on korraldatud olmeprügi. Üldiselt teeb see pere oma ostud Rapla Selverist (kassatšekid ja kotid). Sellele inimesele meeldib Justin Bieberi lõhnvesi, ta viilib oma küüsi. Tundub enese eest hoolitseva inimesena.

Ma ei saa aru sellistest inimestest, kes hoolimatult viskavad oma olmeprügi selleks mitte ette nähtud kohtadesse. Näiteks Purku koolimaja esise külaplatsi servas olevasse sirelipõõsasse. Hea teepervest alla visata?

Mida ma sellest inimestest teada olen saanud? 25. augusti hommikune leid sisaldas tavalist köögist tulevat

ÕENDUSABI LEPINGUPARTNERID RAPLA MAAKONNAS

KODUÕENDUSTEENUSE OSUTAJAD Rapla maakonnas

Raviasutus / Teenuse osutamise vald või linn **Telefon**

Käru Hooldusravi Keskus AS 487 4674
Kehtna vald ja Käru vald 517 2057

MÄRJAMAA PEREARSTIKESKUS OÜ 482 2232
Märjamaa vald ja Vigala vald

RAPLA MAAKONNAHAIGLA SA 489 0702
Rapla vald

TNP Konsultatsioonid OÜ 5590 2547
Rapla vald, Raikküla vald, Kohila vald

STATSIONAARNE ÕENDUSABI Rapla maakonnas

Raviasutus / Raviasutuse aadress maakonnas **Telefon**

Märjamaa Haigla AS 482 1065
Lauluväljaku 26, 78107 Märjamaa

Rapla Maakonna Haigla SA 489 0702
Alu tee 1, 79515 Rapla

Saatekiri antakse meditsiiniliste näidustuste olemasolul.

Loetelu haigekassa õendusabi lepingupartneritest ja infot õendusabi teenustest leiab haigekassa kodulehelt. Lisateavet lepingupartnerite kohta saab ka haigekassa infotelefonilt 16 363.

Kui mõni lähedastest – olgu selleks ema-isa või nende vanemad – vajavad igapäevast hooldamist, kuid mitte haiglaravi, tuleb appi kvalifitseeritud koduõde, kes aitab kodus ravi- ja hooldust korraldada.

Võrreldes raviga õendushaiglas on koduõendusteenus inimesele ja tema lähedastele tasuta, selle eest maksab täielikult haigekassa.

Kellele on koduõendusteenus vajalik?

Sihtrühmaks on näiteks tõsiste füüsiliste probleemidega piiratud liikumispuudega inimesed, kellel on keerulised tervisega seotud vajadused, mida patsiendi lähedased ja/või sotsiaalhooldaja lahendada ei suuda.

Üks koduõde külastab päevas 5–6 patsienti. Samas kõiki patsiente ei külastata iga päev, vaid vastavalt vajadusele (näiteks üks kuni neli korda nädalas).

Koduõde ja patsient sõlmivad koduõendusteenukse osutamise lepingu, milles kirjeldatakse teenuse osutamise tingimused.

Mis on õendusabi?

Inimeste hooldamise küsimustega tegelevad nii tervishoiu- kui hoolekandesüsteem. Iseseisev statsionaarne õendusabi on hooldusravi uus nimetus, õendushaigla on endise hooldus(ravi)haigla uus nimetus. Õendusabi eesmärkideks on:

- väljakujunenud tervisliku ja funktsionaalse seisundi säilitamine ning võimalusel parandamine;
- stabiilses seisundis patsientide pikaajaline ravi ja toetamine, vaevuste leevendamine;
- inimese ettevalmistamine hooldusasutusse või koduhooldusele suunamiseks.

* õendusabi erinevus aktiiv- ja järelravist seisneb selles, et põhiliste teenustena osutatakse õendusabi- ja hooldusteenukseid ning patsiendi seisundi jälgimise ja protsessi eest vastutab õde.

* õendusabi ei hõlma taastusravi ega füsioteraapia teenust. Neid teenuseid osutatakse spetsialistide poolt vastavalt inimese terviseprobleemile.

Eesti Haigekassa

**Mälestame
lahkunuid**

**Enn Muliin
Kalju Kangur**

Ingrit Karp

Hoidkem korstnad ja küttekehad puhtad

Igal aastal saab paarsada tulekaju alguse suitsulõõris süttinud tahmast. Kõik taolised põlengud on võimalik ära hoida korstnate ja küttekehade regulaarse puhastamise ja hooldamisega.

Enne kütteperioodi algust on vaja kogu küttesüsteem kriitilise pilguga üle vaadata: ega kuskilt suitsu sisse ei aja, et lõõrides, pliitides, soemüürides, ahjudes ega korstendes ei oleks pragusid. Samuti tuleb kontrollida ega korsten pole pigitunud, kas tahmaluugid on kindlalt kinni jms.

Aastaringse puiduga kütmise korral tuleb kütteseadmeid ja lõõre puhastada kaks korda aastas; hooajaliselt kasutatavaid kütteseadmeid üks kord enne kütteperioodi algust ja gaasikütteseadmeid üks kord aastas.

Ahju peaks kütma kvaliteetse halupuuga. Hea küttepuu on kuiv, ideaalis kaks aastat kuivanud. Küttepuu peaks olema toasoe, enne koldesse panekut peaksid puud seisma toas 24 tundi.

Ahjukütteks võib kasutada igat liiki puid. Kase- ja saarepuud on näiteks tihedamad ja nende põlemistemperatuur kõrgem, mistõttu peaks neid ahju panema vähem.

Küttekolle ei ole prügikast. Kui aga küttekoldesse visatakse halva kvaliteediga küttematerjale (tetrapakend, sigaretikarbid, kile, pappi, värvilisi ajalehti, vineeri, puitplaatid jne), siis tekkivad suitsu kahjustab lõõre.

Kütmise rusikareegel: puid panna kolmandiku jagu ahju mahust ja puud süüdata pealtpoolt. Siiber peab olema kütmise ajal täiesti avatud! Kütta üks kord. Selle asemel, et kütta kaks korda järjest, kütta hommikul ja

õhtul. Kõetud ahjule peab sama käe vastu panna. Ahi on üle kõetud, kui kätt pole võimalik mõni sekund ahju vastas hoida.

Tuleohutuse seadus sätestab „Küttesüsteemi tuleohutusnõuded“. § 11 lõige 4 ütleb, et „Üksikelamus, suvilas, aiamaas, taluhoones ja väikeehituses võib ahju, kaminat või pliiti ning korstnat ja ühenduslõõri enda tarbeks puhastada, välja arvatud tahma põletada suitsulõõrides, ka korstnapühkija kutsetunnistusega isik, jälgides küttesüsteemide puhastamise nõudeid. Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhul peab üks kord viie aasta jooksul ahju, kaminat või pliiti ning nende korstnat ja ühenduslõõri puhastama korstnapühkija kvalifikatsiooni saanud isik, kes väljastab küttesüsteemi tehnilise seisukorra ning ohutuse kohta korstnapühkimise akti.

Aktis on kirjas tehtud töö ning korstnapühkija kutsetunnistuse number. Kutsetunnistuse kehtivust tule enne töö tellmist kindlasti kontrollida aadressil <http://kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsetunnistused>

Informatsiooni korstnapühkija tellimiseks küsi päästeala infotelefonilt 1524.

**Korstnapühkija
Tarmo Vain**

Teade erateede omanikele

Raikküla vallavalitsus pikendas lumetõrjetööde avalduste vastuvõtmise tähtaega 30. septembrini.

Lumetõrjetööde teostamise kord erateedel on avaldatud valla lehe eelmises numbris.

Pakume soodsalt **killustikku ja liiva** (Lubja karjäär, Raikküla vald), soovi korral koos veoga tellija juurde.
Tel 5303 9898,
e-post: olga@poltsamaagraniit.ee

Müüa **saematerjali**, palju erinevaid määte.
Hinnad soodsad!
Saadaval ka **küttepindu** 40-l võrkkotis – 1,30 € ja 1000-l võrkkotis – 20,00 €.
Info 525 1520; 590 36950

www.metsaamet.ee
Teenused erametsaomanikele:

- Metsakinnistute ost.
- Raieõiguse ost.
- Metsa ülestõötamine ja vedu.
- Metsamajandamise kavade koostamine TASUTA.

Teave e-post: info@metsaamet.ee,
tel 5615 0680, Karl Lister

OÜ Slepe teostab **kvaliteetseid POTTSEPATÖID**. Ehitame ning remondime ahje, pliite, kaminaid ja teisi küttekehi.
Hinnad mõistlikud.
Tel 501 6112 (Andres)

www.EST-LAND.ee
OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 5045 215, 5145 215,
info@est-land.ee

Ostame punaseid Vene gaasiballoone 2 eurot/tk. Tuleme ise järele.
Tel 521 7344

Kõigile sünnipäevlastele päevi pikki, ilusaid, aastaid palju ja toredaid!	83	August
	Aino Säkk	91
Juuli	Vladimir Selesnev	Marie Aasma
82	Ülo Aaren	86
81	Helga Kiis	Kaljo Kodusalu
80	84	Silvi Raag
89	70	Heino Leppmaa
Ella Kutser	Urmast Tulvik	80
86	65	Ester Laagus
Alma Poom	Ilme Metsjärv	Armin-Johannes
84	Ivo Mururand	Valtri
Agnia Vaino	Maire Tomingas	75
		Elve Lökkota
		65

Siia ilma sündisid

**Arti Lutsepp
Kermo Sillavere
Kaiden Robin Kangust**

Raikküla Valla Leht

Väljaandja Raikküla Vallavalitsus
www.raikkyla.ee

Trükitud Saku trükikojas Rebellis
Tiraaž 700

Toimetaja REET SAAR
reetsaar@hotmail.com, 5557 5936